

DECIZIE

04 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Maria Ghervas, Ion Druță

Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Anatolii Coșneanu împotriva lui Valeriu Cristea și Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2017, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”, reprezentantul lui Valeriu Cristea, avocatul Ghenadie Bortă și reprezentantul lui Anatolii Coșneanu, avocatul Artur Lungu și au fost menținute hotărârea Judecătoriei Strășeni din 02 septembrie 2016, hotărârea suplimentară a Judecătoriei Strășeni din 28 octombrie 2016 și încheierea Judecătoriei Strășeni din 17 mai 2016,

c o n s t a t ă:

La data de 23 aprilie 2015, Anatolii Coșneanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Valeriu Cristea și ÎS „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, Valeriu Cristea a fost tras la răspundere penală pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art. 157 din Codul penal, fiind învinuit că, la data de 01 aprilie 2010, ora 15.30, fiind angajat în calitate de șofer la ÎS „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” și aflându-se la volanul autocamionului de model MAN-16-240, dotat cu mecanism de manipulare, pe teritoriul stației de distribuire a energiei electrice 110/35/10 kw, în s. Cărpineni, r-nul Hîncești, a permis aflarea lui Anatolii Coșneanu în caroseria autocamionului.

Menționează că, în timpul ridicării panoului de metal la înălțime, Valeriu Cristea nu a supravegheat ca în caroseria autocamionului să nu se afle alte persoane și ridicând panoul cu ajutorul dispozitivului de manipulare, l-a lovit pe el din imprudență și a căzut la pământ, fiindu-i cauzat, conform raportului de

expertiză medico-legală nr. 166 din 07 iulie 2010, leziuni corporale de gravitate medie, care au dus la reglarea sănătății de lungă durată.

Susține că, prin sentința Judecătorei Hîncești din 09 ianuarie 2012 Valeriu Cristea a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 157 din Codul penal și i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 200 u.c., ceea ce constituie 4000 lei.

Afirmă că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2012 a fost admis apelul lui Valeriu Cristea, casată sentința primei instanțe și încetat procesul penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 1) CPP, din motiv că lipsește plângerea prealabilă a victimei la pornirea urmării penale, totodată, constatându-se că, vinovăția lui Valeriu Cristea de comiterea infracțiunii a fost stabilită. Ulterior, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 31 octombrie 2012 recursul lui Valeriu Cristea a fost declarat inadmisibil.

Consideră că, pârâțul Valeriu Cristea urmează a fi supus răspunderii delictuale pentru vătămarea integrității corporale și reducerea capacității sale de muncă, iar ÎS „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru”- răspunderii civile pentru daune cauzate de izvorul de pericol sporit, deoarece aceasta este proprietara autocamionului de model MAN-16-240, dotat cu mecanism de manipulare, la volanul căruia se afla Valeriu Cristea, angajatul întreprinderii-proprietar al izvorului de pericol sporit.

Relevă că, acțiunea civilă înaintată în cadrul dosarului penal a fost lăsată fără examinare în temeiul art. 225 alin. (4) CPP.

Invocă că, în urma accidentului de muncă i-a fost cauzat prejudiciu material, care constituie din venitul ratat în legătură cu vătămarea corporală și reducerea capacității de muncă, calculat prin sumarea salariului lunar, ce îl primea până la producerea accidentului de muncă, pentru perioada termenului general de prescripție de 3 ani, reieșind din faptul că, aceste pretenții se înaintează după expirarea termenului de 3 ani din ziua când, conform expertizei medico-legale, s-a stabilit că, el are nevoie de ajutor în legătură cu vătămarea sănătății; cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5126 lei și cheltuielile de transport în sumă de 1816 lei suportate în cadrul examinării cauzei penale.

Mai invocă că, în urma accidentului de muncă i-a fost cauzat și prejudiciu moral exprimat prin suferințe fizice și psihice survenite ca urmare a cauzării leziunilor corporale de gravitate medie, care au dus la dereglarea sănătății de lungă durată, fiind în imposibilitate de a-și asigura material existența sa și a familiei sale, a avut nevoie de îngrijiri din partea soției sale, care, la fel, în prima perioadă a tratamentului a fost în imposibilitate de a munci, ulterior, asigurând doar ea necesitățile materiale minime ale familiei, mai mult, după perioada de tratament, capacitatea sa de muncă s-a redus până la 65%, ceea ce constituie un mare disconfort pentru el și pentru familia sa.

Solicită încasarea în mod solidar din contul lui Valeriu Cristea și ÎS „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” a sumei de 67 782 lei, cu titlu de prejudiciu material și a cheltuielilor de judecată, precum și încasarea din contul lui Valeriu Cristea a sumei de 55 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin încheierea Judecătorei Strășeni din 17 mai 2016 a fost scoasă de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de către Anatolii Coșneanu.

Prin încheierea Judecătoriei Strășeni din 29 iunie 2016 a fost anulată încheierea primei instanțe.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 02 septembrie 2016 a fost admisă parțial acțiunea, a fost încasată de la ÎS „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” în beneficiul lui Anatolii Coșneanu suma de 34801,26 lei, cu titlu de prejudiciu material sub formă de venit ratat, în legătură cu vătămarea corporală și reducerea capacității de muncă, au fost încasate de la Valeriu Cristea în beneficiul lui Anatolii Coșneanu suma de 6816 lei, inclusiv 1816 lei, cu titlu de cheltuieli de transport și suma de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și au fost încasate în mod solidar de la ÎS „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” și Valeriu Cristea în beneficiul lui Anatolii Coșneanu cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5500 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Strășeni din 28 octombrie 2016 a fost încasată în mod solidar de ÎS „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” și Valeriu Cristea în beneficiul lui Anatolii Coșneanu suma de 5000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul examinării cauzei penale.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2017 au fost respinse apelurile declarate de ÎS „Moldelectrica”, reprezentantul lui Valeriu Cristea, avocatul Ghenadie Bortă și reprezentantul lui Anatolii Coșneanu, avocatul Artur Lungu și menținute hotărârea, hotărârea suplimentară și încheierea ale primei instanțe.

La data de 26 aprilie 2017, ÎS „Moldelectrica” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece au fost încălcate normele de drept material și, anume, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Menționează că, ÎS „Moldelectrica” nu a fost atrasă în proces la examinarea cauzei penale de învinuire a lui Valeriu Cristea și nici la cercetarea accidentului de muncă.

Susține că, instanțele de judecată au dispus încasarea sumelor din contul ÎS „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru”, însă filiala nu este persoană juridică, iar conform Regulamentului filialei, aprobat la data de 06 decembrie 2000 de Camera Înregistrării de Stat, aceasta este o subdiviziune structurală separată a ÎS „Moldelectrica”, cu adresa juridică în or. Vatra.

Afirmă că, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” nu a fost înștiințată despre locul, data și ora examinării cauzei.

Consideră că, în speță, urmează a fi aplicate prevederile art. 265 lit. g) CPC, deoarece temei pentru încetarea procesului îl constituie lipsa capacității juridice a filialei „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” a ÎS „Moldelectrica”.

Relevă că, ÎS „Moldelectrica”, în calitate de persoană juridică, nu a participat și nu a fost atrasă la cercetarea accidentului de muncă, iar actul de cercetare întocmit de Inspekția Muncii a fost prezentat filialei „Rețelele electrice

de tensiune înaltă Centru”, care, la rândul său, a fost atrasă în procedura de cercetare.

Mai relevă că, în cazul dat, este dubioasă puterea juridică a acestui act și tragerea la răspundere a ÎS „Moldelectrica”.

Invocă că, hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel sunt contradictorii.

Declară că, ÎS „Moldelectrica” și filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” a ÎS „Moldelectrica” nu au fost atrase și nu au participat la examinarea dosarului penal de învinuire a lui Valeriu Cristea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 157 din Codul penal, însă prima instanță a dispus încasarea în mod solidar de la ÎS „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” și Valeriu Cristea a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul cauzei penale.

Menționează că, conform art. 385 pct. 14) CPP, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, ceea ce nu a fost efectuat, cheltuielile de judecată pe dosarul penal fiind determinate în cadrul dosarului civil, la care au participat alte părți.

Susține că, la materialele cauzei nu a fost prezentat actul, ce confirmă starea sănătății lui Anatolii Coșneanu, iar certificatul eliberat de Primăria s. Criva nr. 532 din 28 septembrie 2015 precum că, acesta este invalid de gr. III, nu are putere juridică, fapt care nu a fost apreciat de instanță.

Afirmă că, conform certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă seria CN nr. 082038, eliberat de Consiliul or. Edineț în anul 2013, procentul păstrat al capacității de muncă a intimatului este de 65% fără termen de reexaminare, iar conform prevederilor pct. 20 din Instrucțiunea cu privire la modul de determinare a dizabilității și capacității de muncă, aprobată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 65 din 23 ianuarie 2013, persoanele cu deficiențe funcționale ușoare provocate de afecțiuni, defecte, traume și având capacitatea de muncă păstrată în proporție de 65-100% sunt considerate apte de muncă.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 05 iulie 2017 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu modificarea deciziei instanței de apel, hotărârii suplimentare și hotărârii ale primei instanțe în partea reparării prejudiciului material și încasării cheltuielilor de asistență juridică, iar în rest menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la data de 01 aprilie 2010, Anatolii Coșneanu, fiind angajat al SRL „Electronia Genurilor Energetice”, a

fost delegat în deplasare la stația de distribuție a energiei electrice 110/35/10 kw din s. Cărpineni, r-nul Hîncești pentru a lua în primire echipamentele RTU și paneele REF-5 destinate pentru o ulterioară instalare în interiorul stației de distribuție Cărpineni.

De asemenea, s-a constatat că, în jurul orei 15.00, Anatolii Coșneanu a ajuns la stația de distribuție a energiei electrice, iar în jurul orei 15.30, pe teritoriul stației de distribuție a energiei electrice 110/35/10 kw din s. Cărpineni, raionul Hîncești, Andrei Cristea, fiind angajat în calitate de șofer la ÎS „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” și fiind la volanul autocamionului MAN-16-240, dotat cu mecanism de manipulare, a permis aflarea lui Anatolii Coșneanu în caroseria autocamionului, iar în timpul ridicării panoului de metal la înălțime de către Andrei Cristea, acesta nu a supravegheat că, în caroseria autocamionului să nu se afle alte persoane și la ridicarea panoului cu ajutorul dispozitivului de manipulare, l-a lovit din imprudență pe Anatolii Coșneanu, care a căzut la pământ.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 166 „D” din 07 iulie 2010, lui Anatolii Coșneanu i-au fost cauzate leziuni corporale medii, care au dus la dereglarea sănătății de lungă durată.

La data de 20 mai 2010, Inspecția Muncii a întocmit procesul-verbal privind cercetarea accidentului de muncă grav, prin care a constatat că, Valeriu Cristea, șofer la ÎS „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru”, a permis aflarea persoanelor în caroseria autocamionului în timpul efectuării lucrărilor de descărcare contrar prevederilor pct. 3.15 din „Иструкция по охране здоровья и безопасности труда при выполнении работ с использованием грузоподъемных машин с пола ИОЗБТ-Б-07-09”.

Ulterior, prin sentința Judecătoriei Hîncești din 09 ianuarie 2012 Valeriu Cristea a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 157 din Codul penal și în baza acestei legi i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 200 u. c., ceea ce constituie 4000 lei.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2012 a fost admis apelul declarat de către avocatul Gheorghe Ionaș în numele inculpatului Valeriu Cristea, casată sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre conform ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 1) CPP, a fost încetat procesul penal în privința lui Valeriu Cristea pe art. 157 din Codul penal din motivul lipsei plângerii prealabile a victimei la pornirea urmăririi penale, iar prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 31 octombrie 2012 a fost declarat inadmisibil recursul ordinar declarat de către Valeriu Cristea împotriva deciziei instanței de apel.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Anatolii Coșneanu a solicitat încasarea în mod solidar de la Valeriu Cristea și ÎS „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” a sumei de 67782 lei, cu titlu de prejudiciu material și a cheltuielilor de judecată, precum și încasarea din contul lui Valeriu Cristea a sumei de 55 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, încasând de la ÎS „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” în beneficiul lui Anatolii Coșneanu suma de 34801,26 lei, cu titlu de prejudiciu material sub formă de venit ratat, în

legătură cu vătămarea corporală și reducerea capacității de muncă, încasând de la Valeriu Cristea în beneficiul lui Anatolii Coșneanu suma de 6816 lei, inclusiv 1816 lei, cu titlu de cheltuieli de transport și suma de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și au fost încasate în mod solidar de la ÎS „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” și Valeriu Cristea în beneficiul lui Anatolii Coșneanu cheltuielile de asistență juridică suportate în prezenta cauză în sumă de 5500 lei și cheltuielile de asistență juridică suportate în cadrul examinării cauzei penale în sumă de 5000 lei, în rest respingând acțiunea.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelurilor declarate de ÎS „Moldelectrica”, reprezentantul lui Valeriu Cristea, avocatul Ghenadie Bortă și reprezentantul lui Anatolii Coșneanu, avocatul Artur Lungu, a ajuns la concluzia netemeinicii acestora, menținând hotărârea și hotărârea suplimentară ale primei instanțe, pe care le-a considerat întemeiate.

Conform art. 1398 alin. (1) și (3) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 1410 alin. (1) și (2) din Codul civil, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore (cu excepția cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate.

Obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit.

Conform art. 1418 alin. (1) din Codul civil, în caz de vătămare a integrității corporale sau de altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă, precum și cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății – de tratament, de alimentație suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc.

Raportând normele de drept enunțate la circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanțele judecătorești corect au concluzionat că, în speță, răspunderea civilă pentru daune cauzate de izvorul de pericol sporit urmează a fi pusă pe seama filialei „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” a ÎS „Moldelectrica”, care este proprietarul autocamionului MAN-16-240, sub conducerea lui Valeriu Cristea, angajatul acestei întreprinderi, însă greșit au încasat de la filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” a ÎS „Moldelectrica” în beneficiul lui Anatolii Coșneanu suma de 34801,26 lei, cu titlu de prejudiciu material sub formă de venit ratat, în legătură cu vătămarea corporală și reducerea capacității de muncă.

Conform art. 102 alin. (2) din Codul civil, filiala nu este persoană juridică.

În acest sens, instanța de recurs reține că, filiala este o structură instituționalizată (înregistrată) a persoanei juridice amplasată în alt loc (fie în aceeași localitate, fie în altă localitate) decât sediul acesteia.

Totodată, filiala nu este persoană juridică și este în dependență patrimonială și juridică de persoana juridică care a constituit-o, iar conducătorul acesteia poate face acte în numele persoanei juridice numai în limitele stabilite de procura deținută. Filiala nu are o structură organizatorică proprie, nu are o răspundere proprie și nu are un patrimoniu propriu. Filiala nu are date proprii de identitate și nu are voință proprie.

De asemenea, filiala nu are propriul patrimoniu, iar bunurile pe care le utilizează aparțin persoanei juridice care a constituit-o. Toate obligațiile, care le angajează lucrătorii filialei, precum și suportarea tuturor cheltuielilor legate de întreținerea bunurilor (impozite și taxe obligatorii), precum și obligațiile din delict provocate de bunurile – surse de pericol sporit puse la dispoziția filialei aparțin persoanei juridice.

Conform pct. 1.1 din Regulamentul filialei „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” a ÎS „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru” este o subdiviziune a ÎS „Moldelectrica”.

Ținând cont de cele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanțele judecătorești urmau să încaseze de la ÎS „Moldelectrica” în beneficiul lui Anatolii Coșneanu suma de 34801,26 lei, cu titlu de prejudiciu material sub formă de venit ratat, în legătură cu vătămarea corporală și reducerea capacității de muncă.

De asemenea, instanțele judecătorești urmau să încaseze în mod solidar de la ÎS „Moldelectrica” și Valeriu Cristea în beneficiul lui Anatolii Coșneanu cheltuielile de asistență juridică suportate în prezenta cauză în sumă de 5500 lei și cheltuielile de asistență juridică suportate în cadrul examinării cauzei penale în sumă de 5000 lei.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a modifica decizia instanței de apel, hotărârea suplimentară și hotărârea ale primei instanțe în partea reparării prejudiciului material și încasării cheltuielilor de asistență juridică prin excluderea sintagmei „filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru”, iar în rest de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”.

Se modifică decizia Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2017, hotărârea suplimentară a Judecătoriei Strășeni din 28 octombrie 2016 și hotărârea Judecătoriei Strășeni din 02 septembrie 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Anatolii Coșneanu împotriva lui Valeriu Cristea și Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”, filiala „Rețelele electrice de tensiune

înaltă Centru” cu privire la repararea prejudiciului material și moral în partea reparării prejudiciului material și încasării cheltuielilor de asistență juridică prin excluderea sintagmei „filiala „Rețelele electrice de tensiune înaltă Centru”.

În rest decizia Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2017 și hotărârea Judecătoria Strășeni din 02 septembrie 2016 se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătoria

Iulia Sîrcu

Maria Ghervas

Ion Druță

Luiza Gafton

Mariana Pitic